

բէլեան իր լաւ զարգացած տղամարդու անհոգ ու անկեղծ գուարթութեամբը ներս մտաւ իր աղցաւոր ընտանիքին առջև ուսկանը պարզելով որով որսացեր էր կուլ թե մէջ, գետէն իբր շունչ մը անցաւ սրահին մէջ ու զովացուց բոլոր դէմքերը։ Արեւեան Պէպօն էր, զինք սիրեցին և այլևս ոչ մէկ խոնջութիւն չզգացին իրեն հետեւելու իր բախտին հոլովոյթներուն մէջ։ Պէպօն ոգին այնքան բարձր էր, որ շահագրգռութիւնը նուազ եղաւ Զիմզիմովի հանդէպ, հակառակ Տիկին Արմէնեանի պայծառ գեղեցկութեան, որ անոր տիկնոջ դերը կը խաղար։

Պիտի փափաքէի որ Պէպօն արձան մը, այնքան սերելի Սունդուկեանցի, ներկայացուէր այն ժեստին տակ՝ որով Արեւեան — Արմէնեան խուճիկն Պէպօն առաջին անգամ բեմը կը մտնէր երգելով և պարզելով իր ուսկանը, — կամ այն տեսարանին ուր մուրհակը ձեռքը կը խոստովանեցնէ Զիմզիմովը իր խարդախութեան մասին։ Պիտի ներքին ինձ իմ համակրելի բարեկամս, Արեւեան — Պէպօն եթէ թելադրեմ որ այս վերջինին արձան մը պէտք է իր ծպտեալ դիմագիծերը կրէ, իբր լաւագոյն թարգմանին անոր հոգւոյն։ Կարծեմ Սունդուկեան պիտի վաւերացնէր ասանկ կեղծիք մը, — և այս պիտի ըլլար արուեստի զլուխ գործոց մը։

Հ. Ն. ԱՆԴՐԻԿԵԱՆ

ՊԻԷՆ ԿԻՅԱՌ

Ահաւաստիկ օտար մահ մը որ ազգային սուգ մ'եղաւ։ Զգացի՞նք որ մեզմէ մէկն էր կը պակսէր, լաւագոյններէն մէկը։ Ֆրանսայի այս ազնիւ զաւակը իբր հայ մըն էր Պարիզու մէջ, Հաւատքը շնչած էր՝ իրեն երթալու լոկ հայութեան անուամբ՝ իբր թէ մեզի հետ հասարակաց ունենար ազգութիւնը։ Կիլառ ջարդերու թուական

ներէն տարիներ յառաջ՝ ֆրանսերէնի ուսուցիչ եղած է Պոլիս, միսթարեան վարժարաններու մէջ։ Պոլսոյ մէջ նախ ճանչցեր է հայը և սիրած զայն։ Ու երբ մեր աղէտին տարիները եկան, բոլոր ոգւով փարեցաւ դատին, իբր ամենէն աւելի զուտարիւն հայ մը։ Պրէսանտէ, վիկտոր Բէրար, Պիէռ Կիլառ, — ահաւաստիկ ֆրանսացի երբեակը որ ամենէն աւելի յարատեւ և ուժգին խօսեցան ու գրեցին ի նըպաստ Հայոց։ Մանաւանդ Կիլառ, իր գործունէութիւնը միսթարութիւն և ոյժ մըն էր միանգամայն։ Օր մը աւելի հանգիստ կեանք մը կրնար գոյութիւն ունենալ հայուն համար, և ունեցաւ։

Իր հայասէր գրուածները բազմաթիւ են զանազան հանդէսներու մէջ, մանաւանդ L'Européen միջազգային թերթին մէջ։ Կիլառ այս չափով գոհ չեղաւ, աղէտին մեծութիւնը աւելի մեծ գործունէութիւն մը կը պահանջէր։ Առանձին թերթ մը հիմնեց Հայոց դատը պաշտպանելու համար. Pro Armenia, Հայոց համար։ Հայոց համար էր որ կ'արձանագրուէին բոլոր այն դէպքերը խժոժութեան, որ Հայունցաւ կը բացատրէին, կամ անձնագոհութեան՝ որ անոր դիւցազնութիւնը վեր կը հանէին։

Պիտի մոռուի՞ երբէք Pro Armenia քանի որ հայ սիրտը կ'արիւնի ի յուշ իր կրած կոտորածներուն։

Մեծ հաւատք ունիմ որ պիտի մոռանա՞ք բոլոր այն խժոժութիւնները՝ որոնք մեր սիրտը արիւնեցին։ Բայց միթէ կարելի՞ է մոռնալ բոլոր անոնք որ օգնեցին մեզ անկէ ելլելու։

Պիէռ Կիլառի յիշատակը անմահ պիտի մնայ մեր քով։

ԽՄԲ.

